

פרשת ראה

שבת מברכים - אלול

השבת, שבת מברכים חודש "אלול", ימי הדין קרבים ובאים. מייסד תנועת המוסר, רבי ישראל מסלנט זצ"ל, כתב על שבת זו: "מלפנים, כאשר ידעתי כל איש אחזו פלצות מקול הקורא: "קדוש אלול!".

מעשה באחד מרבתינו שהלך בדרך וראה איכר נכרי חורש בשדה ומכינה לקראת זריעת הסתיו. הבן היה עצל וחרש ברפיון. קרא אליו אביו ואמר לו: "חרוש במרץ, בני! מי שמתרשל במלאכתו בחודש זה - מפסיד את כל תבואת השנה!".

נרעש הרב ואמר לתלמידיו: "הבנתם את אשר אמר? כל השנה כולה תלויה בגזר הדין של ראש השנה, וגזר הדין יינתן לפי טיב הכנתינו בחודש אלול - חודש הרחמים והסליחות! מי שמתרשל בחודש זה - יפסיד את כל השנה הבאה, חלילה!".

המגיד מדובנה שאל בספרו: במה שונה חודש אלול מכל השנה כולה, והרי כל השנה חייבים לשמור על כל המצוות, ואסור לעבור עבירות, והשיב על כך במשל: מעשה באדם שעבר להתגורר בשכונה חדשה. חיפש בית כנסת לרוחו, ומצא. בא, מצא מקום ישיבה והצטנע. לא הכיר את המתפללים ולא ביקש לקשור עמם קשרים, רק את הגבאים ביקש להכיר, משום שהם הקוראים לעלות לתורה בימי הזיכרון והמכבדים לעבור לפני התיבה. אט אט נעשה מעורה יותר ויותר בעיסקי הקהילה, ואז שמע שעומדות להתקיים בחירות לועד בית הכנסת. החליט להציג את מועמדותו, אבל אז - השתנתה התנהגותו כליל! לפתע התחיל לפזר חיוכים, להקדים שלום לכל המתפללים, להתעניין בשלומם ובשלום משפחתם ולקשור איתם קשרים. ומדוע? משום שעד כה לא נצרך אלא לגבאים, אבל כעת, בבחירות, זקוק הוא לכל קול ולכל המתפללים יש זכות בחירה.

הנמשל: בכל השנה כולה אנו מהדרים אחרי מצוות "גדולות" - שבת, כשרות וטהרת המשפחה, שלוש תפילות במניין. אבל כה רבות הן המצוות שהאדם דש בעקביו, האחד לא נזהר בלשון הרע, השני מזלזל בלימוד תורה וכו', אבל ימי הדין הם ימי "בחירות" - בשמים נערכת "הצבעה". המצוות על הכף האחת והעבירות על הכף השנייה, ומי יודע...? על כן, אלול הוא הזמן לאסוף מצוות מכל הבא ליד, לאגור כדי להוסיף משקל לכף הזכויות.

ולא זו בלבד, אלא כבר נאמר במסכת קידושין: "לעולם יראה אדם עצמו ואת כל העולם כולו כאילו חציו זכאי וחציו חייב. עשה מצווה אחת - הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות".

משום כך פותחת פרשתינו הנקראת בסמיכות לחודש אלול, בלשון יחיד - "ראה" וממשיכה בלשון רבים - "אנכי נותן לפניכם", לומר לנו, שאם היחיד יראה ויתן אל ליבו לקיים מצווה אחת נוספת, יוכל לגרום לכך שלכל עם ישראל תהיה אורה ושמחה - "אנכי נותן לפניכם היום ברכה".!

שינוי לשון הנראה לעין נכתב בתחילת פרשתינו: "את הברכה - אשר תשמעו אל מצוות ה' אלוכם ... והקללה אם לא תשמעו". בברכה נכתב "אשר תשמעו" ובקללה: "אם לא תשמעו", מדוע? השיב על כך רבי ישראל מסלנט זצ"ל, שהברכה ניתנת מראש. כל מי שמבקש להתעלות ולקיים רצון הבורא ולשמור תורה ומצוות - מיד מקבל עזר וסיוע וברכות כמקדמה, וזהו: "את הברכה - אשר תשמעו", היינו בכדי שתשמעו ותשמרו את המצוות. מה שאין כן בקללה, חלילה, אין היא ניתנת מראש אלא באה רק כתוצאה מעבירות - "אם לא תשמעו" - חלילה.

ואכן, זו הנהגת הבורא עימנו: הוא מקדים את הברכה והשפע למצוה. את הבית למזוזה, את הילד למצות

פרשת ראה

מילה, את הכסף למצות צדקה, את העינים, האזניים והפה למצות תלמוד תורה.

עלינו לאור זאת להתבונן בימים אלו של חודש אלול שנתבקש בראש השנה ליתן דין וחשבון על מעשינו, וידונו באיזה ספר לכתבינו, וישאלונו, הן קיבלתם מקדמה עבור המצוות והמעשים הטובים "על מנת שתשמעו אל מצוות ה' אלוקיכם", קיבלתם קורת גג ומשפחה, קיבלתם מאכלים, קיבלתם צאצאים לתפארת, איך ניצלתם את כל המקדמות הללו?!

החיד"א זצ"ל אומר שהאדם דומה להלך שיש לפניו שתי דרכים וזקן ניצב בפרשת דרכים ומזהירו: דרך זו הנראית סלולה וקלה, בהמשכה יש בורות ומכשולים עצומים, ודרך זו שנראית כקשה, הופכת בהמשך לדרך מישור שתביא אל המטרופולין לשלום. כך הזהירנו התורה: "ראה" והתבונן שעזיבת דרך המצוות הנראית כפריקת עול קלה, סופה יגון בעולם הזה ובבא, ודרך שמירת המצוות שנראית כקשה - היא היא הברכה!

עוד חודש לפנינו - נראה להכין את התשובות המתאימות והאמיתיות, ואז נזכה בראש השנה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים.

מקור: הרב יוסף זילברפרב שליט"א